SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 153. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 15, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 153. РІК XCVI.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА КОНВЕНЦІЇ УАКР

Ґлен Спей, Н.Й. (Р.Б.).— Програма Конвенції Української Американської Координаційної Ради, що відбудеться 20-22-го жовтня ц.р., у Філядельфії, Па., та ряд інших актуальних справ були предметом нарад Екзекутиви УАКРади, що відбулися тут на Оселі УБСоюзу „Верховина", в суботу, 29-го липня в пополудневих годинах.

Про підготову Конвенції звітував голова Крайової Ради і Організаційно-програмової комісії Конвенції д-р Богдан Шебунчак. На Конвенції доповідатимуть Микола Руденко, а по-англійськи д-р Березовський з Дітройту. Під час полуденку слово матиме голова УБСоюзу Іван Олексин, а під час бенкету д-р Джеймс Мейс, голова Конґресової комісії дослідження причин і наслідків голоду в Україні, про працю тієї комісії.

Дам'ян Ліщинський, директор канцелярії УАКР, поінформував, що канцелярія розіслала відділам статут для евентуальних поправок і зауважень, підготовляє формулярі, друки, стяжки (дар УНС), нотатники і ручки (дар УБС).

У мистецькій програмі під час бенкету виступлять родина Крисів, віртуоз - скрипаль Олег із синами і дружиною, яка є акомпаньяторкою при фортепіяні та Оля Кириченко-Шуган, декляматор.

Євген Стахів звітував про підготову відзначення 175-річчя народин Т. Шевченка і 25-річчя побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні 8-го жовтня 1989 року. В програмі святкувань, що відбудеться під протекторатом НТШ, УККА і УАКРади імпреза під пам'ятником Т. Шевченкові і концерт.

Роман Данилюк, скарбник, звітував про господарку і фінансовий стан. Пожертви на УАГФонд напливають нормально, при чому зареєстровано останнім часом 356 нових платників УАГФонду.

Голова д-р Іван Флис поінформував, що 30-го червня отримав листа з датою 22-го червня ц.р. від Конференції Безсторонніх Організацій відносно продовження переговорів для створення одної централі. Після прочитання листа рішено передати його під розгляд і вирішення Конвенції УАКР і про це повідомити Президію Конференції Безсторонніх Організацій. Він особисто запросив д-ра Дж. Мейса у зустрічі з ним у Вашінґтоні, на бенкет під час Конвенції.

Бюро Українського Народного Союзу у Вашінґтоні багато причинилося до успіху в справі законопроєкту ч. 2022 відносно втікачів з СССР. Цей законопроєкт Юридичної комісії Палати Репрезентантів вперше включав тільки жидів і євангеликів, як групи, що є переслідувані в СССР. Завдяки зусиллям української громади, інтервенціям обох Митрополитів Мстислава і Стефана Сулика Організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні, Комітету в Обороні Людських і Національних Прав в Україні, Бюра Українського Народного Союзу з Евгеном Іванцевим, головою бюра, які контактувалися з членами Конґресу і настоювали на тому, щоб включити українців католиків і православних. Голова нагадав теж, що Сенат одобрив внесену пропозицію сенатором Джесі Гелмсом про признання 100,000 дол. для Конґресової комісії розслідження причин і наслідків голоду в Україні на продовження її праці.

Рішено вислати допомогу українським втікачам з Польщі, які тепер перебувають в Австрії в сумі 2,000 дол., а для Департаменту чужих мов, головно української у Стейтовому університеті Ню Йорку — 500 дол.

Розглянено лист від Управи Відділу УАКРади в Голливуд, Фльорида, у якому насвітлено нечесні методи місцевої Управи УККА у зв'язку із приїздом і зустріччю з громадянством президента СКВУ Юрія Шимка.

Кореспонденційний секретар і пресовий референт Екзекутиви д-р Роман Барановський поінформував, що у звітному часі (від березня) зредаґував два числа „Бюлетеня" Екзекутиви за два перші квартали ц.р., які розіслано до всіх відділів. В підготові є чергове число за третій квартал, який появиться у вересні. Подав до преси: репортаж про засідання Крайової Ради УАКР; комунікат у справі переговорів для створення одної централі; звернення у 50-ту річницю проголошення Карпатської України; відповідь Владиці Василеві Лостенові на лист з 26-го січня 1989 року; привіт УН Союзові з нагоди 95-ліття з участю в бенкеті, привіт Українській Національній Раді з нагоди X Сесії з участю в сесії та звернення у справі проголошення 1989 року — Роком Української Мови.

Висловлено жаль, що з причини неуступчивості УККА і відсунення переговорів до 1992 року не дійшло ро порозуміння і створення одної централі.

Чергове засідання Екзекутиви намічено на 27-го вересня 1989 року о год. 6-ій вечора в домівці УАКРади в Ню Йорку.

Регабілітували М. Бутовича

Джерзі Сити, Н.Дж. (і.к.). — У львівському щоденнику „Вільна Україна" з 24-го червня ц.р. появилася цілосторінкова стаття „Сонце Миколи Бутовича".

Вгорі того грубими черенками написаного заголовку написано: „Відкриваємо забуті імена".

Микола Бутович, старшина Сірої дивізії, мистець яскраво протилежного напрямку, як совєтський „соцреалізм", не був „забутий", а проскрибований. На чорній листі опинилися були чи не всі українські образотворчі мистці поза СССР. У совєтських журналах не раз подавали світлину пам'ятника на могилі Івана Франка на Личаківському цвинтарі у Львові, але прізвище скульптора, Сергія Литвиненка появилося щойно за ери Ґорбачова.

Статтю про М.Бутовича підписав „Р. Яців, мистецтвознавець". Із змісту статті видно, що автор стежив за образотворчим мистецтвом не тільки в СССР, але й у вільному світі. Згадує прізвище проскрибованих донедавна таких діячів культури як Миколи Голубця, Святослава Гординського учня Нарбута Павла Ковжуна, Роберта Лісовського та організацію АНУМ (Асоціяція Незалежних Українських Мистців). Про самого М. Бутовича висловлюється ентузіястично. Знає й про його мистецькі студії у Празі й Берліні, його успіхи на збірних та індивідуальних виставках в європейських столицях, підкреслює суто український характер тематики творів Бутовича, закоханого особливо в українську мітологію. Цікаво, що Р. Яців особливо захоплюється Бутовичем, як графіком, ілюстратором та автором екслібрисів. Правильно подає дати його народження і смерти (1895-1961).

Стаття „Сонце Миколи Бутовича" може служити за зразок зміни на краще друкованого слова в СССР на базі Ґорбачової гласности. Вона могла б появитися і в журналі „Нотатки з Мистецтва", що його редаґує Петро Мегик у Філядельфії.

Засновано Британську Групу УГС

Лондон (УПА). — У п'ятницю, 4-го серпня ц.р. Британська Група Української Гельсінкської Спілки мала перше зібрання в Лондоні. Левко Лук'яненко, сучасний голова Виконавчого Комітету УГСпілки, який недавно побував у Британії на запрошення Лондонського університету, оформив тутешню філію, призначивши до її виконавчого комітету сім осіб. Головою Британської Групи став Микола Шариґін, колишній політв'язень (10 років) в СССР, скарбник — Петро Шутак, пресовий референт — д-р Степан Кривавич. Секретар буде визначений вкоротці.

Британська Група УГСпілки, подібно як УГСпілка в Україні, займає невтральну позицію супроти еміґраційних та британських політичних партій і ладна з ними співпрацювати.

УГСпілка була утворена в Україні в березні 1988 року, як продовження Української Гельсінкської Групи, що постала 1976 року, але була пізніше знищена репресіями. Сьогодні УГСпілка є найбільшою неформальної групою в Україні, маючи понад 1,000 членів у кожній області. Декларація принципів і статут УГСпілки були опубліковані в липні 1988 року. Вони охоплюють різні аспекти українського суспільства в ділянках культурній, економічній, соціяльно-політичній та інтернаціональній. УГСпілка видає журнал „Український Вісник", за редакцією Вячеслава Чорновола. Також видає значну кількість бюлетенів та інформаційних листків.

УГСпілка змагає до радикальної демократизації совєтського суспільства, яка включає багатопартійну систему й перетворення СССР в конфедерацію суверенних республік, як етап до здійснення права на повну державну незалежність, права, що його ґарантує совєтська конституція. Згодом буде оголошений статут Британської Групи УГСпілки.

Британська філія вважає себе не еміґраційною організацією, а інтеґральною частиною найбільшої неформальної організації, діючої сьогодні в Україні. Вона обстоює ті самі принципи і цілі, які покладено в основу програмових документів УГСпілки в Україні. Крім того британська філія матиме на меті такі завдання:

* Репрезентувати УГСпілку й постачати інформацію про неї пресі, впливовим особам, політичним партіям і европейському парляментові; запрошувати членів УГСпілки та членів інших неформальних груп України і плянувати їх виступи у Британії; постачати технічний матеріял та інші форми допомоги для УГСпілки й для других груп українського національно-демократичного руху; публікувати інформацію про діяльність, програму й видання УГСпілки для української громади й британського суспільства; утримувати зв'язки й співпрацювати з Інтернаціональною Амнестією та подібними установами й інформувати про долю українських політв'язнів та заходи для їх звільнення; змагатися за право України, члена-засновника Об'єднаних Націй, брати участь у міжнародних конференціях включно до перевірки Гельсінкських угод, за право мати в себе консуляти закордонних урядів, за право акредитувати в Києві західніх журналістів, щоб переламати ізоляцію України від зовнішнього світу.

Відбувся з'їзд пасторів Євангельсько-Баптистського братства

Елмгирст, Ілл. — Від 16-го до 24-го липня на українській біблійній оселі в Пітерборо, Канада, відбувався 9-ий з'їзд пасторів і членства Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства у вільному світі. Гасло з'їзду „Христос — усе та в усьому" було взяте з послання ап. Павла до Колосян 3:11, де Слово Боже, звеличуючи Христа, говорить: „Але все та в усьому Христос". Піснею з'їзду був псалом із „Відродження" — „Христос — мета й надія від стародавніх літ, людей відвічна мрія, життя, і сила, й щит".

На протязі вісьмох днів пастори викладали христологію — семінари про Христа в П'ятикнижжі, в історичних книгах, в поетичних книгах, у великих і малих пророків, у книгах Нового Заповіту та в Об'явленні. Семінари відбувалися під проводом баптистського теолога пастора Володимира Домашовця.

Викладачами й проповідниками були пастори з ЗСА, Канади, України (Львова й Ковеля) та Польщі. Пресвітер баптистської церкви в Бидґощі, пастор Леонід Янюк, дуже велично змалював Христа у соборних посланнях і показав, як у сімох соборних посланнях апостоли, з надхнення Духа Святого, підкреслювали божественність Ісуса Христа.

На з'їзді співало три хори — хор української баптистської церкви в Торонто під орудою дириґента Андрія Теслюка, хор молоді, під керівництом Наді Тимців і жіночий хор.

Під час з'їзду відзначено 40-ліття діяльности Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства у вільному світі, яке вийшло з України, й, як вільна рука баптистів України, завжди, в найтяжчі часи, допомагало їм усіми можливими засобами — літературою, матеріяльно, заступництвом, домаганням волі, підтримувало на дусі за допомогою радіоблаговість „Голос Євангелії в Україну" тощо. За цим духом допомоги християнам України з'їзд затвердив проєкт друкування 15,000 українських Біблій і 23,000 Нових Заповітів, які мають бути в Києві у половині вересня ц.р. Ці біблії й Нові Заповіти присвячені 1000-літтю Християнства в Україні й братство вже отримало дозвіл на висилку їх до Києва.

З'їзд із радістю відзначив той факт, що вперше в історії баптистів України в Києві почав виходити виключно українською мовою баптистський часопис „Християнське Життя", як орган баптистів України. Вже появилося два числа за червень і липень. Адреса редакції: 252004 — УССР, місто Київ — 4 вулиця Толстого, 3а.

З'їзд також затвердив проєкт Видавництва „Дорога Правди" надрукувати для України книжку „Християнська апологетика" накладом 10,000 примірників.

Під час з'їзду ординовано на диякона Миколу Заболотнього з Оттави, Канада, і відзначено грамотою признання директора української біблійної оселі, Богдана Слободяна.

У неділю, 23-го липня, під час багатолюдного раннього Богослуження, пастор Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько - Баптистського Братства, підсумував успіхи з'їзду й виголосив слово на тему: „Христос — поєднання усього на небі й на землі". „Христос є центральною Особистістю світової історії. Коли світ знає історію, то він знає й Христа, бо вся історія — це Його історія. Світ без Христа — це те, що астрономія без сонця і зір, або ботаніка без квітів. Легше було б погасити світила небесні та знищити всю красу кольорів, ніж викреслити характер Христа з історії світу", — казав промовець.

МАДЯРСЬКА ОПОЗИЦІЯ ПРОПОНУЄ КОМУНІСТАМ СПІВРОБІТНИЦТВО

Будапешт. — Парляментська опозиція обвинуватила Комуністичну партію Мадярщини в нанесенні величезної соціяльної шкоди країні за 42 роки її правління, однак запропонувала комуністам співробітництво після проведення демократичних виборів, заплянованих на червень наступного року.

Члени Мадярського демократичного форуму (МДФ), як називає себе ця група, заявили, що в новому уряді, де будуть домінувати МДФ та інші опозиційні групи, „можлива присутність міністрів-комуністів".

На думку мадярської опозиції, шанси комуністів у майбутніх загальних виборах незначні.

Один з лідерів МДФ, Іштван Чурка, заявив, що його організація продовжує вважати недавні додаткові вибори пробою сил. На запитання про те, чи готовий він або інші лідери Мадярського демократичного форуму прийняти пост прем'єр-міністра на випадок перемоги МДФ у виборах, І. Чурка відповів: „Ми знайдемо у своїх рядах потрібних людей, які зможуть зайняти будь-який відповідальний пост".

Відомий член МДФ Чаба Кіш у розмові з журналістами згадав про умови участи комуністів в уряді. „Якщо ключові пости — міністерство внутрішніх справ, міністерство фінансів — надати комуністам, ми дістанемо повторення 1947 року, коли Мадярщина стала державою з однопартійною системою. Про таке 'співробітництво' не може бути й мови", — заявив він.

Центральна преса в СССР перебудовується

Москва. — Газета „Ізвестія" з 6-го серпня ц.р. повідомила, що Центральний Комітет КПСС прийняв постанову „Про деякі питання перебудови центральної партійної преси". Як сказано в постанові, досвід суспільного розвитку після квітня 1985 року показав, що засоби масової інформації також потребують удосконалення і перебудови. „Їх діяльність відстає від вимог життя і не відповідає висунутим партією завданням". Преса лише обмежується викриттям тих чи інших недоліків, а повинна „концентрувати зусилля на глибокому аналізі, на конструктивній праці, на консолідації всіх сил суспільства в рішенні пекучих проблем перебудови".

Структура центральних газет і журналів, що склалася в попередні десятиліття, входить в протиріччя з політичним і економічним розвитком, — сказанов в постанові ЦК КПСС.

На базі газет „Соціалістіческая Індустрія" і „Строітельная Ґазета" вирішено створити з 1990 року щоденну газету ЦК КПСС „Рабочая Трибуна". Це видання повинно широко освітлювати життя робітничої кляси.

Щотижневик „Економіческая Ґазета" стане з 1990 року щотижневою масовою газетою ЦК КПСС „Економіка і Життя". Вона має широко насвітлювати питання соціяльно-економічної політики партії і Совєтського Союзу, теоретичні й практичні проблеми економічної реформи, реальний зв'язок їх з інтересами й потребами людей.

Тижневик „Вестник Аґропрома" з 1990 року буде щотижневим додатком до газети „Сельская Жізнь" і дістане назву „Земля і Люди". Вона повинна насвітлювати соціяльно-економічну перебудову на селі через різні форми власности і допомагати створювати сприятливі обставини для досягнень сільсько-господарської науки і практики.

З метою поширення тематичного змісту газет ЦК КПСС „Совєтская Культура" і „Учітєльская Ґазета" стануть тижневиками. Додаток до „Строітєльной Ґазети", що має назву „Архітектура" передається газеті „Совєтская Культура", котра також випускатиме новий щотижневий додаток „Екран і Сцена" для освітлення театрів і кіно.

Постанова ЦК КПСС передбачає підняти рівень партійних журналів, перетворивши їх на масову періодику.

Редакцію журналу „Комуніст" також зобов'язали активніше сприяти перебудові. Наказано перебудуватися й журналові „Партійная Жізнь" щоб сприяти формуванню партійних працівників нового типу.

Республіканським комітетам партії рекомендовано зробити те ж саме і з республіканською партійною пресою.

Складається враження, що уряд хоче зменшити контролю партії над пресою.

В СССР БУДУТЬ ПЛАТИТИ ЧУЖОЮ ВАЛЮТОЮ

Москва. — Як повідомляють московські кореспонденти американських газет, совєтський уряд прийняв рішення про оплату валютою значної частини сільськогосподарської продукції.

Мова на перших порах іде виключно про зернові, вирощувані колгоспами і радгоспами, однак надалі навіть „приватники й індивідуалісти" зможуть продавати свою продукцію не за карбованці, а за конвертовану валюту.

Виплата валютою почнеться вже після вирощення врожаю цього року і, як очікують, значно збільшиться надалі. Господарства, за власним бажанням, зможуть видавати отримані гроші або на придбання сучасного чужинецького обладнання, або на предмети широкого вжитку з тим, щоб розподіляти їх серед працівників даного господарства.

Ідея валютних виплат особам, що працюють у сільському господарстві, була спочатку висунена економістом Ніколаєм Шмельовим на з'їзді народних депутатів у червні цього року. Н. Шмельов тоді передбачив, що такий захід дасть змогу зекономити значні засоби.

„У наших людей скромні **потреби**, — сказав економіст. — Я впевнений, що їм не потрібно платити по 200 долярів за тонну. З них вистарчить і 75 долярів. Вони погодяться на таку ціну".

Як повідомляє ТАСС, колгоспи і радгоспи будуть діставати від 40 до 60 валютних карбованців за тонну пшениці в залежности від сорту і якости збіжжя.

Покищо не зрозуміло, яким чином господарства чи приватні особи зможуть витрачати одержану валюту. Місяць тому, звертаючись до депутатів з'їзду, голова Ради міністрів СССР Ніколай Рижков повідомив, що лише в 1989 році передбачається видати понад 8 більйонів долярів на купівлю продуктів харчування. Визнавши, що таке становище неможливе, Рижков відхилив пропозицію Шмельова про масову купівлю товарів широкого вжитку за валюту. Економіст, зокрема, запропонував видати лише в цьому році 15 більйонів карбованців, а в майбутньому видавати по 5 більйонів карбованців щороку.

Рижков заявив, що валюта, як і досі, буде переважно видаватися на купівлю машин і обладнання з тим, щоб з часом совєтська промисловість змогла самостійно забезпечити потреби населення.

У повідомленні ТАСС про нове положення не уточнюються подробиці. Натякається лише на те, що за оптимальний рівень виробництва буде братися показник початку 1980-их років: „Якщо колгосп продавав державі на початку 1980-их років 10,000 тонн збіжжя, а в цьому році продасть 12,000, то валюта буде нараховуватися за 2,000 тонн".

В АМЕРИЦІ

УРЯДОВІ ЧИННИКИ ВОСЬМИ північносхідних стейтів ЗСА погодилися прийняти однакові строгі заборони проти занечищення повітря випарами з автомобілів. Ці нові заборони будуть базуватись на вже давніше введеному каліфойнійському законі, який є багато більше вимогливий, як закони впроваджені Федеральним урядом. Ці нові правила мали б увійти в життя з новими автомобільними моделями 1993 року в стейтах Мейн, Массачуссетс, Ню Джерзі, Ню Йорк, Ню Гемпшір, Ровд Айленд, Коннектикат і Вермонт. Повідомляючи про це рішення засоби масової інформації, чиновники вищезгаданих стейтових урядів заявили, що кожний покупець нового автомобіля платитиме додаткових 150 дол.

ОФІЦІЙНЕ УРЯДОВЕ сприяння технологічному розвиткові — це нічого нового. Одначе, що є новим — це побоювання, що Японія починає перемагати ЗСА в нових ініціятивах. Існує загальна думка, що Уряд ЗСА повинен знайти нові способи і засоби стимулювання технологічного проґресу. Одначе теперішня Адміністрація президента Джорджа Буша не може наразі вирішити як до цієї справи поставитися.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша скритикував Палестинську Визвольну Організацію за її погрози „посилити збройні акції" проти Ізраїля. Американські офіційні чинники перестерегли ПВО, що така войовнича настанова підриває зусилля тих, які стараються зорганізувати переговори, щоби дійти до мирних узгіднень на Близькому Сході. Пересторога ЗСА була відлунням обвинувачення уряду Ізраїля ПВО у зірванні обіцянки, яку дав Ясір Арафат: закінчити терористичні акції і визнати за Ізраїлем права на існування.

ПРИБЛИЗНО 250 ЧЛЕНІВ родин американського урядового персоналу в Китаї, яких звідти евакуовано тому два місяці, отримали дозвіл повернутися туди. Речниця Державного департаменту Марґарет Татвайлер заявила, що рішення було базоване на тому, що ситуація безпеки значно покращала в Китаї, але Державний департамент все ще рекомендує громадянам стриматися від необов'язкових поїздок до Китаю.

У СВІТІ

СЛІДЧІ ПАРИЗЬКОЇ поліції знайшли труп завідуючого кореспондентським бюром газети „Ню Йорк Таймс" у Франції Джеймса Маркгема. Його знайшли у ліжку в спальні власного дому. Поряд лежала мисливська рушниця. Причиною смерти, як було встановлено, стала вогнестрільна рана в голову. Покійний не залишив ніякої записки, яка пояснила б причину можливого самовбивства. Його біографія досить багата. Народився Джеймс Морріс Маркгем у 1943 році у Вашінґтоні. Після закінчення з відзначенням престижної нюджерзької школи Лоренсвілл, він поступив у Принстонський університет, де вивчав історію Европи. У 1965 році Маркгем з відзначенням закінчив Принстон і два роки продовжував освіту в Оксфордському університеті. Згодом він працював у редакціях американських газет в Делі (Індія), Нігерії, Сайгоні, Парижі. Він володів французькою, італійською, еспанською, німецькою та гінді мовами.

РАДІО КАБУЛЮ ПОВІДОМИЛО, що муджагедіни знову обстріляли місто ракетами. Дев'ять осіб загинули, 16 — поранені. Урядове радіо обвинуватило „у варварському акті господарів муджагедінів у Пакістані і за океаном", маючи на увазі З'єднані Стейти. Згідно з цим же повідомленням, за останні сім днів у результаті обстрілів афганської столиці 29 осіб вбиті і 97 поранені.

ЯК ПОВІДОМИВ ПРЕДСТАВНИК турецького міністерства закордонних справ Мурат Сунгар, двоє совєтських громадян переплили на невеликому човні Чорне море і попросили в Туреччини політичного притулку. За словами неназваного урядового чиновника, втікачі зі Совєтського Союзу хотіли попасти в Західню Німеччину.

ЗАВЕРШИВШИ ВІЗИТУ доброї волі в чорноморський порт Севастопіль, американська ескадра у складі ракетного фреґата „Крофман" і ракетного крейсера „Томас Гейтс" увійшла в четвер, 10-го серпня, у Босфорську затоку і стала на якір у стамбульському порті. Відповідаючи на запитання журналістів, командир ескадри капітан Роналд Боґл заявив, що візита була лише першим кроком на шляху дальшого співробітництва фльотів двох країн. За словами Р. Боґла, найближчим часом очікується прибуття совєтських військових кораблів в один з тихоокеанських портів З'єднаних Стейтів.

ГРУПА БОЛГАРСЬКИХ активістів висунула вимогу урядові, щоб Болгарія визнала себе винною за масову втечу з країни етнічних турків і відновила їх мусулманські імена, бо криза, що настала в країні, загрожує дискредитацією болгарського народу в очах світової громадськости.

ЯК ПОВІДОМИВ ПРЕДСТАВНИК західньонімецької летунської компанії „Люфтганза", в четвер, 10-го серпня, був зроблений перший пробний пасажирський полет між Франкфуртом-на-Майні (Західня Німеччина) і Ляйпціґом (Східня Німеччина). „Люфтганза" буде робити щотижневі полети цим маршрутом, а східньонімецька компанія „Інтерфлюґ" в свою чергу зв'яже щотижневими рейсами Ляйпціґ і Дюссельдорф. Раніше повітряного зв'язку між німецькими містами не було. Здійснювалися лише деськолись чартерні полети. Внутрішньонімецька угода була схвалена представниками союзних держав.

СОТНІ ЗАТОНУЛИХ КОРАБЛІВ спочивають на дні Балтійського моря. У трюмах багатьох з них знаходяться боєприпаси минулих війн, а в танках — велика кількість палива. Немало таких кораблів і у водах Фінляндії. Представники державних органів охорони довкілля провели отанніми роками обстеження ряду затонулих кораблів і прийшли до висновку, що понад десять з них являють собою серйозну небезпеку, бо в них знаходяться сотні тонн палива. Відомі також кілька затонулих кораблів з вантажем мін, одним з яких є російський бойовий корабель „Паллада", який затонув на південь від острова Ханко у 1914 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City, N J 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Естонія у проводі здвигу

Це безумовно своєрідний історичний феномен, що найменша територією і населенням з усіх 15-ох складових частин СССР — Естонія — стала у проводі тамошніх національних визвольних рухів, а друга за територією і населенням Україна — чи не на останньому місці. Докладної статистики нема, бо останній перепис населення у СССР відбувся 10 років тому. Естонія має тепер приблизно від півтора до двох мільйонів населення, Україна — коло 50 мільйонів. Проте слід пам'ятати, що новітній період української державної самостійности тривав округло три і півроку, бо докладно 20-го листопада 1920 року перестав існувати реґулярний фронт Армії УНР, рештки якої у той день переступили кордон Польщі й опинилися в таборах інтернованих. Естонія ж, разом із Литвою і Латвією, втішалася своєю самостійницькою волею до 1940 року, поки совєтська імперія — за згодою гітлерівського Третього Райху — окупувала всю Прибалтику. Процес русифікації в Україні був у XX сторіччі не тільки на 20 років довший, але й причинилася до цього ще схожість мов та віровизнань. Тому, наприклад, і частина Польщі, яка в її розподілах у XVIII сторіччі припала Московщині, так зване Королівство Польське чи пак Конґресівка, могла в куди більшій мірі опертись русифікації, бо значно різнилась мовою і віровизнанням. ЗСА дотепер „де юре" не визнали окупації трьох прибалтійських країн. Це теж сприяло збереженню в литовців, латишів і естонців почуття цієї національної свідомости, гідности і гордости, яке на Наддніпрянській Україні заламалось під тиском брутальної русифікації.

Історія не повторяється, але має свої паралелі. Українська визвольна війна-революція у 1917-20 роках не вдалася не тому, що армії Муравйова, Антонова, Овсієнка і Денікіна були сильніші, а тому, що народні маси України ще не усвідомили „хто ми і чиї ми діти" і мільйони здорових чоловіків проголошували „невтральність", включно з формально „зукраїнізованими" полками. А проте, вже після програ поміж сотнями усних і друкованих коментарів у вільному світі можна було почути голоси критики на адресу Центральної Ради, чому вона негайно не проголосила державну незалежність, тільки йшла до неї почерез Універсали з проголошуванням автономії і федерації. Критика цілком недоречна. Ще тепер живуть одиниці, які тямлять ті часи. Тоді ще велася Перша світова війна. В Україні стояла російська армія, в самому Києві був 40,000-ий гарнізон під командуванням полк. Оберучева, вже навіть після проголошення 4-го Універсалу про встановлення ні від кого незалежної Української Народної Республіки не можна було знайти українських людей для обсадження державно-адміністраційного апарату. Як такі критики уявляють собі державу, яка мусить мати не тільки територію і владу, але передусім державницько свідомий нарід!

Існує паралеля з сучасним станом в Україні та з голосами українських патріотів-екстремістів, які хотіли би мати зараз, завтра, сьогодні відроджену ні від кого незалежну державу. Тоді, коли вся армія, весь поліційний явний і тайний апарат є в руках ворожої нам Компартії з її генеральним секретарем Володимиром Щербицьким і коли державною мовою в Україні є все ще тільки мова російська. І тут знову треба подивляти мудру розважливу тактику прибалтійських країн, зокрема маленької Естонії. Всі ці прибалтійські країни з свідомими свого „я" народами та ще розмірно недавньою традицією своєї державности, не вимагали конституційно дозволеного „відділення", а крок за кроком відвойовували втрачені під окупацією позиції. І робили та роблять це рішеннями своїх крайових компартій, членами яких є в першу чергу естонці, литовці й латиші, а на другому місці комуністи. Так, як це видно у Польщі й у Мадярщині. Ось останній тактичний хід Естонії. Її парлямент з більшістю формальних комуністів, включно з Верховною Радою, прийняв закон, який встановляє мінімум часу замешкання в Естонії, щоб мати право голосувати у всіх виборах. Представник Естонії в центральному всесоюзному парляменті заявив переконливо: „Приїздять до нас не естонці і диктують нам, як ми повинні жити". Очевидно, що неестонці в Естонії, у великій більшості росіяни, обурені, невдоволені, бо тратять своє упривілейоване становище. Будучи здебільша керівниками й робітниками фабрик — повели страйк. Він приречений на повну невдачу. Естонці не проганяють чужомовних пришельців. Але прийняли закон, що до того часу всі затруднені на заробіткових станицях мусять навчитись естонської мови. Це мудра тактика, як творити основи своєї незалежної держави.

Нема української людини у широкому світі, яка не прагнула б рідної, ні від кого незалежної держави. Але хто перескакує по чотири-п'ять ступнів на сходах, той може зламати собі ногу. Обережність тут обов'язкова.

Володимир Барагура

ДО ГЕНЕЗИ ПРІЗВИЩА Б. АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА

У першій частині репортажу п. з. „Вечір, присвячений нескореному" — письменникові Борисові Антоненкові-Давидовичеві („Свобода" ч. 89, автор Микола Вірний згадує що донька письменника Ярина Тимошенко зазначила, що її „трохи здивували й неприємно вразили спогади (Олександра) Хахуліна, який останнім часом багато пише про її батька. Вона зокрема звернула увагу на те, як просто Хахулін пояснює, наприклад, чому в Антоненка-Давидовича подвійне прізвище. Він пише, що, мовляв у нього дружина акторка в Києві. Він письменник. Вони одружились. Вона Антоненко. Він Давидович. Оті вирішили взяти собі подвійне прізвище".

Я знайомий із книжкою-спогадами Олександра Хахули п. з. „Борис Антонович-Давиденко у пазурях чекістів". Книжка вийшла в австрійському в-ві „Ластівка" у Мельборні за редакцією, з передмовою і перекладом з російської українською мовою письменника й педагога Дмитра Чуба (Нитченка) в 1987 році. Перекладач у вступному слові пише, що автор спогадів українець Хахуля, батькові якого змінили в російській армії прізвище на Хахулін. Син, хоч вихований в російському оточенні, є свідомим українцем, але не володіє літературною українською мовою й тому написав свої спогади по-російськи.

(Українське звучання прізвища автора повинно бути Хохуля, бо Хахуля, це поширене в Східній Україні мовне явище „акання". Хохуля, це назва водяного комахоїдного звірка з цінним хутром темнобурого кольору).

Я читав ці спогади й мушу ствердити, що автор дуже тепло, сердечно, з повагою й подивом ставиться до Антоновича-Давиденка, з яким довелося йому прожити кілька років у таборі смерти Востоклагу на Сибіру.

У першому розділі своїх спогадів п. з. „Зустріч з Борисом Антоненком-Давидовичем" Хахуля пише, що конвоїри та комендант табору Джабаєв здивувалися, чому Антоненко-Давидович „двоприізвищний". Вони підозрівали, що він утікач і скривається під двома прізвищами, тому наказали тримати його під спеціяльним наглядом „дивитись за ним всіма очима", бо він „втікач, король тайги, для нього лісові стежки, як виїжджена дорога".

Зате, в'язень, запитаний про подвійне прізвище, „мовчки похитнув головою не розуміючи, чому всім не подобається його подвійне прізвище. Він письменник, роджений Антоненко, його дружина, Давидович, київська артистка. Коли вони одружились, обоє стали Антоненко-Давидовичами. Що в цьому поганого? Але погане вбачалось".

Я. Тимошенко покликається на те, — пише автор репортажу, — „що батько писав про своє прізвище і що було надруковане в журналі „Україна" ч. 7. Там „згадуючи про своє прізвище Антоненко-Давидович каже, що його літературне прізвище Антоненко-Давидович є водночас і псевдом і прізвищем прадідів... За козацького роду".

А тепер даймо слово самому письменникові, як він подає історію-генезу свого подвійного прізвища у підписаному ним самим післяслові в його книжці „Як ми говоримо" (видання "Слова" й "Смолоскип" 1979). Згадавши про рід по матері, „що нібито походив із Гоголів і Яновських із Сорочинець, він пише: „Я не надавав ніякого значення цій генезі, бо мене більше цікавив батьків рід, де, з оповідань діда Олександра, якийсь наш предок, козак Антоненко визначався такою фізичною силою, що голіруч задавив циганського ведмедя, який вийшов з послуху свого господаря й, замість показувати свої штуки, став трощити тин у Антоненковому дворі. Вражені односельці прозвали силаня Давидовичем, що стало йому спочатку за вуличне прозвисько, а далі приросло до офіційного прізвища. Шкода тільки, що рід завзятого Антоненка-Давидовича здрібнів після скасування козацтва й перевівся на попівський, а десь у середині XIX століття один із нащадків, зачучверілий granписько під Тернами, з волі харківського архієрея змінив навіть своє українське прізвище на 'культурніше' — Давидов. Через те в біографічних довідках писалося про мене, ніби Давидов — це моє справжнє прізвище, тоді як Антоненко-Давидович лише літературний псевдонім. Насправді ж я просто повернув собі в громадянському житті й у літературі прізвище моїх далеких, але близьких мені духом предків". („Післяслово", стор. 245-46).

Думаю, що ця генеза подвійного прізвища Антоненка-Давидовича, подана самим письменником, найбільш авторитетна.

Найменш обґрунтована генеза О. Хахулі, але, можливо, Антоненко-Давидович так вияснював в'язням своє подвійне прізвище з уваги на таборовий режим. Немає одначе підстави припускати, що Хахуля написав це злонамірено.

Ближче до правди є генеза в журналі „Україна", але в ній багато недосказань і вона баламутна.

Юрій Р. Рибак

ВАНКУВЕР — ПРИСТАНОВИЩЕ ДЛЯ КИТАЙЦІВ З ГОНҐ-КОНҐУ

Понад 120 років тому на західньому побережжі Канади там, де пінисті хвилі Тихого океану зустрічають підніжжя гір людина знищила маєстатичний шум лісів, бо збудувала... тартак. Два десятки років пізніше з'явилась нова людина, яка тим разом побудувала залізничний шлях через континент. Тут вона вибрала місце на останній залізничній станції на заході Канади і дала їй ім'я британського дослідника — Джорджа Ванкувера (1758-1798).

Нині метрополітальний Ванкувер — третій у Канаді за величиною міста після Монтреалю та Торонто. Він став найбільши рухливою канадською пристанею і присвоїв собі назву: „Ворота до Тихого океану". ...Безсумнівно, що існування залізниці причинилось до його економічного розвою, а до нинішнього демографічного його обличчя китайські робітники, що її будували. Вони ж бо тут створили свою етнічну громаду — другу щодо величини у Північній Америці. Ця ж громада не завмирає, бо до неї прибуває „свіжа кров", а саме з Гонґ-Конґу. Згідно з договором, ця британська коронна колонія за кілька років перейде у руки Китаю. Там живе коло три мільйони місцевого населення, що має право на британські пашпорти. І це має своє значення. Тим часом замрячена і непевна майбутність життя викликає нову хвилю еміґрації, з чого половина вибирає Канаду як місце призначення.

У зв'язку з останніми політичними подіями у сусідньому Китаї так багато кандидатів зголосилось на виїзд, що канадському консулятові прямо забракло формулярів!

Настав скрутний час для гонґконґців, час переселення та перенесення їхнього дорібку з британської колонії до інших країн. Великобританія не допускає їх до себе, а ЗСА обмежились еміґраційною квотою. Найкращі ще можливості дають Канада та Австралія. У 1986 році Оттава злагіднила свої еміґраційні приписи і дозволила на в'їзд для капіталовкладників з майном півмільйона долярів та пляном одобреним провінцією інвестувати у новий бизнес принаймні 150,000 долярів. Для багатьох гонґконґців — це можливе, бо мають відповідну фінансову спроможність.

Силою обставин і географічним положенням домінує Ванкувер навіть над космополітичним Торонто... А покищо у Гонґ-Конґу ще можна жити і провадити бизнес, згідно з принципом вільного товарообміну. Але чи довго?... Час спішить, а непевність змін економічної коньюктури зростає, бож невідомо коли прийде до ідеологічно-політичної ревізії. А що ж тоді?... Тому багато маєтних родин старається висилати своїх членів закордон, ставати громадянами нової батьківщини і продовжувати бизнес серед нового довкілля. Є і такі, що замешкали вже у Ванкувері і ще далі провадять бизнес у Гонґ-Конґу та реґулярно туди доїжджають.

Обраховують, що приблизно 20,000 недавніх еміґрантів устаткувались уже і живуть у Ванкувері. Вони включились в існуючу китайську етнічу групу, — коло 200,000 душ, — до якої входять теж члени четвертого і п'ятого покоління уродженців уже Канади... У загальному гонґконґці — це маєтні люди і багато між ними мільйонерів, які диспонують готівкою. Вони перш усього інвестують у канадське нерухоме майно, з чого 60 відсотків залишається таки у Ванкувері. Тут вони закупили на два більйони долярів бюрових будинків та посідають 80 відсотків відомого „Robson Street" комерційного бльоку, крім цього цікавляться теж розбудовою легкої індустрії та вперше зорганізували виробництво одягу.

Гонґконґські китайці свідомі цього, що не можуть жити на новій землі поселення в повному відокремленні, а навпаки, повинні ради свого власного розвою та існування зблизитись до місцевого населення, здобути його довір'я і толеранцію. Словом включитись у місцеву стихію діяльности. І якраз Канада своєю етнічною політикою і прихильним наставленням до новоприбулих є вдячним тереном. І тому ці маґнати щедро сиплять долярами на загальноосвітньо культурні потреби Ванкуверу, щоб уможливити населенню перевести запляновані проєкти у життя.

Чи є загроза для Канади в інвазії китайців з Гонґ-Конґу... І тут замість довгої дискусії краще пригадати моменти з недавнього історичного минулого: після Другої світової війни чехи виселили були судетських німців. Місцеве західньонімецьке населення прийняло їх з упередженням, побоючись переселення. Та як мило розчарувалось, коли ці еміґранти відкрили теж для нього нові варстати праці, бо привезли зі собою знання виробництва та зв'язків зі світовим ринком... Або візьмімо кубинців у ЗСА. Їхня політична еміґрація не лише втішається місцевим добробутом, але й перекинула міст комерційних зв'язків між країною поселення а Латинською Америкою.

Не забуваймо, що з Гонґ-Конґу приїжджає багато еміґрантів з ресурсами для економічного розвою, а не як обтяження канадських платників податків... Але чи тим антрепренером і капіталовкладчикам, які створили економічне чудо Гонґ-Конґу пощастить повторити своє діло у Канаді?... Достовірним свідком стане... майбутність.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Спонукаймо до братської діяльности та імпрез

У попередній статті була мова про три способи, якими можна підтримати УНСоюз — в його намаганні продовжувати свою щедрість супроти української діяспори, а саме стати членом НУСоюзу, активним його членом, забезпечивши своє існування союзовими полісами.

І якраз тому, що автор цієї статті своєю працею зосереджується на полі братської діяльности, він хотів би піддати деякі думки, які б це зайняття могли влаштувати союзові відділи під час літніх місяців цього року.

Пам'ятаймо, що це корисно і належить до наших братських обов'язків, коли члени даного союзового відділу, як теж і члени громади — раз або двічі в рік — присвячують час, щоб скріпити товариські зв'язки з іншими членами та їхніми родинами або, щоб розпочати нові знайомства в атмосфері відпруження. А знаменита оказія на це — пікнік. І саме місяці — серпень, вересень, а навіть жовтень є знаменитою порою для улаштування пікніків. І коли як не тоді є знаменита нагода посилити союзову діяльність або влаштувати різні зайняття для здобуття фондів на добрі громадські цілі, або на інші братські потреби так звані „фанд рейзерс".

Адже кожний відділ, що займається братською діяльністю потребує фондів, щоб продовжувати свою працю. І як кожна інша — братська організація є залежна від доброї волі та жертвенности членів, які віддають на це час, свої зусилля, а часто і фінансують свою активність власними грішми. Тому й існує потреба, щоб відділи влаштовували імпрези для здобуття фондів на різні потреби. Отже пікнік — це знаменита оказія, де можна виконати дві функції — товариську та іншу — корисну для фінансової підтримки відділів.

Подаю два приклади, в який спосіб можна зібрати фонди на добру ціль.

1) Влаштувати так імпрезу, щоб квиток вступу на пікнік покривав даток на добру ціль, як теж квитки до кіоску з їжою та напитками та ще якусь іншу подібну оплату.

2) Найлегше приєднати молодих членів до участи в пікніку різними товариськими іграми — перегонами в мішках, „байкатоном" тощо. Так уряджувати імпрезу, щоб дорослі ставали меценатами молодих учасників цих змагань-ігор, що їх влаштовується для здобуття фондів на добрі цілі. Меценат одного такого учасника фундував би його участь в змаганні, — залежно від його кваліфікацій, або уфундував би лиш його участь у цих змаганнях. І незалежно від цього скільки грошей можна здобути цього роду імпрезою або в який спосіб буде виконана — така підприємчива акція має інші добрі прикмети для збагачення братської діяльности у даному відділі.

1) Члени відділу мають конкретну ціль, до якої вони стремлять, а саме збірка фондів на добру ціль або на видатки відділів, зв'язані з братською діяльністю.

2) Ви розвиваєте активність відділу на полі братської діяльности;

3) Деякі імпрези як вищеподібні змагання — перегони, „вокатони" спонукують до участи молодь. І цим вона включається до братської дії.

4) Головна Канцелярія буде більш схильна фінансово допомогти цьому відділові, що викажеться ініціятивою;

Сподіюся, що ці мої суґестії вам пригодяться при відбуванні братських зайнять.

Автор приймає теж інші суґестії і поради — як влаштовувати імпрези, щоб вони були успішними для вашого відділу і нашої установи.

Андрій Воробець
координатор братської діяльности

Діма

Невже лишився тільки спомин
Про літній день біля Дніпра
І я ніколи вже додому
Не повернуся в рідний край?

Невже ніколи не ступати
В полях, де квітне юний день
І простір, щирістю багатий,
Вже не тулити до грудей;

Далеких подорожей втому,
Не заховати поміж трав?

Невже лишився тільки спомин
Про літній день біля Дніпра?

(Із збірки поезій „Мить", Париж, 1955)

Марта Клюфас-Доберчак

У ПАМ'ЯТЬ ПРОФ. Д-РА ЄВГЕНА ХРАПЛИВОГО

Євген Храпливий народився 22-го червня 1898 року в селі Лисівці, повіт Заліщики, на Поділлі. В минулому, 1988 році, припадали його 90-ті уродини, до яких він, одначе, не дожив. У цьому році саме припадає сорокова річниця його смерти. Помер він у 1949 році в містечку Ерлянґені, в Німеччині.

Євген Храпливий був начальником директора Централі Крайового Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові, професором Високих Аґрономічних Курсів у Дублянах, опісля ж професором Українського Вільного Університету та Українського Технічно-Господарського Інституту на еміґрації у Німеччині.

Сьогодні хочу згадати цього вченого та громадянина, який своєю працею й добротою здобував велику пошану й прихильність у людей.

Я працювала довгі роки у д-ра Євгена Храпливого у „Сільському Господарі". І досі не стрічала іншої такої чемної, культурної та доброго серця людини. Бог обдарував його великим здібностями та добротою серця, а ці прикмети розвинула ще більше вмілим вихованням його мати, Степанія з Ганкевичів-Храплива, бо батька він втратив ще малим хлопцем.

„Сільський Господар", у час поміж війнами, містився при львівському ринку, славному своїми ренесансовими будівлями, у будинку „Просвіти". Сусідами були: редакція щоденника „Діло" та канцелярія адвоката д-ра Юзича. Вікна бюра виходили на львівський ратуш, а годинник на його вежі вибивав голосно час — години, які вже ніколи не повернуться. Довкола ратуша ряснів різнобарвними парасолями ринок-базар, а під ними стояли станки „страґани" із городиною, овочами, квітами. Треба було б доброго маляра, щоб змалював принаду цього ринку, особливо у світлі сонця, яке освічувало наш прекрасний і дорогий нашим серцям Львів. Тільки коротко перед війною „Сільський Господар" перенісся на вулицю Руську ч. 20, до будинку асекураційного товариства „Дністер".

Канцелярія д-ра Храпливого містилася у великій „презиціяльній" залі, з гарним видом на ратуш. Посередині стояв великий стіл із 24-ма кріслами довкола. На стінах висіли портрети основників та діячів „Сільського Господаря" та прекрасний образ І. Труша „сільський господар". У цій залі відбувалися кілька разів до року засідання президії.

Я розпочала працю у „Сільському Господарі" у 13-ий день місяця. Кажуть, що це нещасливе число, але для мене, навпаки, воно виявилося, дуже щасливим. Саме тоді д-р Храпливий повернувся був із поїздки в Данію та читав про неї дуже цікаву доповідь, а опісля написав і книжку.

Свою працю розпочинав д-р Храпливий вчасним ранком, перед восьмою годиною, входячи повільним кроком до бюра. Був дуже точний, а поздоровивши мене привітним „добрий день", додавав жартом, що як не старався б прийти вчасно, завжди заставав мене на місці і при праці. Зустрічалася я з ним щоденно, бо була його секретаркою. Праця була мені цікава і я не жалувала для неї часу ні сил.

Я почувалася дуже мала у великій президіяльній залі, де при великому столі стенографувала з немалою „тремою", щоб усе вийшло добре. Д-р Храпливий, ходячи весь час здовж залі, диктував чи то статті до часописів чи кореспонденцію. Голос його був низький, приємний, говорив спокійно, здавалося, що не диктує, а викладає добре підготований предмет перед студентами в просторій університетській залі. Говорив з усмішкою і видно було, що рівночасно глибоко переживав свої думки, які клав на папір.

Десятки, сотні статтей диктував, писав д-р Храпливий до часописів: „Сільський Господар", „Український Пасічник", „Сад і Город", „Хліборобська Молодь", „Український Аґрономічний Вісник", календарі „Сільського Господаря", „Господарсько-Кооперативний Часопис". Далі йшли звіти з поїздок в краю і закордоном, різні звіти із діяльности товариства та з праці інженерів-аґрономів, переписка з численними університетами Европи в справі стипендій для українських студентів аґрономії. Були й численні листи до наших установ та достойників, — чи то ділові чи з ґратуляціями, святочними, чи зі співчуттями. Звертав велику увагу на всі титули й форми листів, щоб кожного належного пошанувати. Я часто залишалася в бюрі до пізніх годин вечора, щоб приготовити до друку на другий день подиктовані мені статті. Це були статті не лиш на найближчі йому фахові теми, але містив він їх теж у „Ділі", де й був членом редакції „Новий Час", „Кооперативній республіці", збірниках „Центросоюзу" й „Маслосоюзу", в „Вістях Української Технічно-Господарської Академії", Хроніці Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, „Атлясі України й сумежних земель". Співпрацював теж у „Українській Загальній Енциклопедії" та зредаґував „Українську Сільсько-Господарську Енциклопедію", якої, на жаль, тільки перший зошит вспів появитися перед вибухом війни.

„Сільський Господар", у роках 1929-1939, дійшов був до найвищого розвитку під проводом д-ра Євгена Храпливого. Був він душею товариства, працьовитий та відданий своєму ділу з повною посвятою. Гордився працею інженерів-аґрономів, а зокрема хліборобським вишколом молоді. З радістю говорив завжди про 15,000 його членів, які визначно причинилися до піднесення хліборобської культури українського села.

Писав д-р Храпливий також чимало наукових праць та рефератів, видав багато цінних книжок із ділянок аґрономії, кооперації, економії. Звертав особливу увагу на естетичне оформлення книжок, журналів та календарів, мистецькі обкладинки та заставки, що їх замовляв у найкращих наших мистців.

До бюра „Сільського Господаря" приходили люди різного віку, звань та громадського значення: духовенство, письменники, журналісти, малярі, музики, науковці, інженери, студенти. Працюючи в „Сільському Господарі" я мала справді нагоду пізнати все культурне життя тодішньої Галичини.

Багато праці присвятив д-р Храпливий хліборобському шкільництву. Завдяки праці вмілих вчителів, інженерів-аґрономів та інструкторів, вийшло із хліборобських шкіл чимало добрих професійних сил, які працювали в філіях „Сільського Господаря", відділах, „Маслосоюзу" та інших господарських установах.

Д-р Храпливий, попри свою велику працю, завжди турбувався долею своїх товаришів і співробітників, багатьом допоміг знайти працю, бо панувало тоді велике безробіття. В першу чергу дбав про інженерів-аґрономів,

(Закінчення на стор. 4)

...Кожна політична система породжує собі подібних. Коли йдеться про систему, то в СССР вона не є винятком. В СССР сталася непоправна трагедія — духовна і економічна. За 72 роки „побудови нового ладу на землі" перервані і знищені духовні засади і господарство країни.

Про духовні руїни тих народів, що пережили 72 „щасливі роки" Ви знаєте краще від мене.

А економіка нині в СССР робить „чудеса": маю на увазі не те, що не вистачає (а то і зовсім немає) багатьох товарів, а те, що коло землі нема кому робити.

Земля стала сиротою, нема господаря, того господаря, який би взяв на весні її своїми мозолистими руками, потер в долонях і сказав; „Пора сіяти!"

Перервано насильно той зв'язок, що єднав одне покоління з другим. Молоді не вміють і не мають чим робити коло неї. В селі люди коло городу як робили 50 літ тому рискалем і ґральми, так і досі роблять.

Народ здичавів: сильно зростає злочинність не тільки у містах, але і в селах. Торік влітку в нашому селі вбили в хаті Маринку... — знайшли її в хаті замучену з викрученими руками, з підрізаною шиєю, а пару тижнів раніше того ж року це саме зробили бандити зі старою жінкою в сусідньому селі. Тепер люди в нашому селі ввечорі бояться виходити надвір. Ось в чому ми напевно наздоженемо і переженемо західній світ (якщо вже не перегнали).

„Страшна трагедія — не знати історії свого народу"

З листа учителя з України до вуйка в Чикаго

Дещо про Львів. Кожного року в СССР першого травня — свято. Люди примусово-добровільно виходять на вулиці, щоб йти коло трибуни, яка стоїть в центрі міста, а на трибуні стоїть начальство. Трибуна так зроблена, що від землі десь на один метр, щоби начальство було вище від людей, які йдуть коло трибуни. Цього року трибуни не робили ні у Тернополі, ні у Львові, а начальство стояло на тротуарі. Так ось коли у Львові був такий парад в травні, то сотні людей, проходячи коло трибуни, витягнули блакитно-жовті національні прапори, і хоч міліція відбирала, але зробити нічого не могла.

Своїми очима бачив я в центрі міста Львова (стоїть ще і досі) обставлений квітами живими з жовтими і голубими стрічками постамент білий з гіпсу, на якому написано: „Тут бути пам'ятнику Шевченку Т. Г." На постаменті декілька портретів Шевченка, теж в жовто-блакитних стрічках. З одного і з другого боку прикріплені тризуби! Прапор блакитно-жовтий зроблений на папері і обгорнутий тонким целофаном, щоб дощ не змивав фарби, а під прапором написано (я вивчив напам'ять ці слова): „Прапор українського народу — це символ мирного неба і української ниви, яка завдяки Шевченковому гречкосієві годує СССР і по сей перебудовний день".

Трошки збоку стоїть дошка, на яку чіпають оголошення. Коли я був останній раз (десь місяць тому), було два оголошення: перше про те, що кожної неділі зранку коло 7 год. 30 хв. на таких хвилях можна слухати Службу Божу Української Православної Автокефальної Церкви, а друге оголошення про те, що в Угорщині вперше в соціялістичній країні відкривається інформаційний пункт радіо „Свобода" і „Вільна Европа".

Коли я був у Львові в центрі коло того місця, яке вибрали для пам'ятника Шевченкові, то якраз на екскурсії були діти-школярі з якогось села. Вони обступили це місце, читали слова, а їх обличчя були не по-дитячому серйозні і вдумливі, стояли вони в задумі коло цього місця.

Люди ввесь час підходять, прості люди, колгоспники з сіл, старшого віку, читають слова, дивляться на море живих квітів, починають дискутувати, обговорювати.

Самому не можна спокійно стояти: на очі находять сльози, а горло здушує грудка жалю і щастя.

Але недавно я прочитав у газетах, що Президія Верховної Ради України відкинула і не затвердила блакитно-жовтого прапора як українського національного символу. Але казала наша Леся Українка: contra spem spero — без надії сподіваюся.

У Франковому місті Львові літає „Дух, що тіло рве до бою, рве за поступ, щастя, волю, він живе, він ще не вмер!" Живе і весь український народ цим духом, бо „не вмирає душа наша, не вмирає воля, і неситий не виоре на дні моря поле", як казав наш пророк Шевченко.

Дорогі мої Вуйку, щиро дякую Вам за книжки, Тадзьо візьме їх до Польщі, а я звідти додому. Якби на те Ваша ласка, то я дуже хотів би від Вас дві книжки: Н. Полонська-Василенко „Історія України" та О. Субтельного „Історія України", по-англійськи (про яку я чув на радіо „Свобода").

Страшна трагедія — не знати історії свого народу, зробити народ німим рабом!

Дай нам всім, Боже (і Вам і нам), дожити кращих світлих днів на нашій Батьківщині — Україні.

20 липня 1989 р.

Ваш братанок

На слові і ділі

Боротьба в Україні за людські та національні права, за державний статус української мови й самобутність українського народу прибирає на силі з кожним днем. Це боротьба за існування української нації, за українське „бути чи не бути".

На фронт оборони інтересів України на нашій батьківщині виступає нині з повною посвятою й відданістю покищо лише свідоміша й активніша верства української спільноти. Бо за кілька десятиліть русифікаційної денаціоналізації, переселювань, терору і плянового народовбивства Україна стала обезсилена, стероризована, духово зруйнована. Україна опинилася на грані національної смерти.

Все те, що зараз діється в Україні — це неймовірна несподіванка, яку зродив катастрофальний господарський стан у цілому Совєтському Союзі, і це початок розкладу комуністичної системи.

Ми, українська громада, у сучасному процесі відродження і самовизвольного руху на батьківщині повинні вийти назустріч усіма нашими можливими засобами. Бо це зараз одна із найпекучіших і найважливіших справ.

В авангарді національного руху в Україні є сьогодні Українська Гальсінкська Спілка. Вона своїм організаційним апаратом охопила вже майже всі більші міста України. Але вона в цій своїй діяльності опинилася у великій потребі моральної й матеріяльної допомоги. І про це йде мова у її зверненнях. Ці звернення відносяться і до всіх нас тут — до наших українських Церков, українських громадських організацій і установ, а зокрема і до кожного українського патріота. Як поставиться українська спільнота діяспори до сучасних голосів з України — це справа національного сумління всіх нас разом і кожного з нас зокрема. В одних це сумління ще є, а в небагатьох його вже й немає. Але не берімо прикладу від цих останніх, бо н а добре патріотичне діло чужої спонуки не треба. Отож, із таких міркувань, зайшла потреба і повинність добре слово засвідчити добрим ділом.

З днем 15-го квітня ц.р. почав діяти, при Відділі УАКРади в Голливуді, Фльорида, Комітет Сприяння УГС. У його склад увійшли: отець протоієрей Степан Біляк, Ераст М. Дзюбинський, д-р В. Гришко, Галина Гришко, д-р М. Воскобійник, інж. Л. Гусак, Віра Васілевська, І. Хоптій і Ю. Шелак. Комітет поставив собі за завдання сприяти фінансовими засобами потребам українського національно-визвольного руху в Україні за посередництвом ЗП УГС.

І слово стало ділом. Бо на цю ціль вже зібрано 2.205 дол.

За 1989 рік, на базі збіркових лист, вже зроблено зі ЗП УГС повний і остаточний розрахунок. А для розрахунку з українською громадою та для доброго приміру до наслідування слідує список тих осіб, що вже відгукнулися: по 200 дол.: Відділ УАКРади в Голливуді; по 100 дол.: Дзюбинський Ераст М., Дзюбинський Роман, Доброноженко Людмила, Фотій Александра, Дудка Микола, Ваглай Александер, Гришко Василь, Сарвадій Іван і Фаберовський С. і Т.; по 70 дол.: Шелак Юрій; по 60 дол.: Богдан Лідія; по 50 дол.: о. Біляк Степан; Гарматій Павло, Гусак Леонід, Посипайло Марія, Опока Марія, Бережна Ефрозінія, Кулик Емілія, Васілевська Віра, Хоптій Іван, Ковальчук Михайло; по 30 дол.: Войнаровський Роман; по 25 дол.: Рибак Анна, Никорович Артеміда, Буксар Юрій, Богданів І. і І., Кузів Ольга, Николенко Ніна, Салій Василь, Воскобійник Михайло; по 20 дол.: Василів Антоніна, Данилюк Михайло, Туртяк Ірина, Кива Василь, Олійник В. і І., Войнів Л. і П., Сойка Г., Головацький О. і Ю.; по 15 дол.: Лотоцький Г.; по 10 дол.: Медвідь А., Візерканюк Л., Андріович М. і Л., Іванюк Т., Кислиця Д., Моске Т. і В.; по 5 дол.: Скляренко П., Годівська К.

Усім жертводавцям щира і сердешна подяка. А за їхні благородні заміри і вчинки хай буде їм винагородою це щасливе почуття вдоволення, що його відчуватиме кожний доброчинець у своїй душі і совісті.

Ераст М. Дзюбинський

Загальні збори Українських Злучених Організацій Великого Клівленду

У п'ятницю, 16-го червня ц.р. в залі ім. Митрополита Андрея Шептицького в Пармі, Огайо, відбулися річні загальні збори Українських Злучених Організацій Великого Клівленду.

Збори відкрив мгр Василь Ліщинецький. Він запропонував вибрати президію зборів у такому складі: д-р Микола Дейчаківський — голова, д-р Вірослав Лобур — заступник голови, Теодор Глуховецький — секретар.

Д-р М. Дейчаківський подякував за довір'я і ствердив, що загальні збори будуть правосильні, бо на них є присутніми 52 зареєстровані делегати, які репрезентують 23 організації, що відповідає вимогам статуту.

Секретар Т. Глуховецький відчитав протокол попередніх зборів. Цей протокол прийнято без змін і приступлено до точки звітів окремих членів управи.

Проф. Юрій Кульчицький — перший заступник голови, звітував про діяльність очолюваного ним громадського комітету Тисячоліття і про його свідчення перед спеціяльною міською комісією у справі т. зв. „споріднених міст" Клівленд-Волгоград (Сталінград) та виготовлений і запропонований тій комісії лист-меморандум, в якому з'ясовано становище УЗО до цієї справи.

Мгр Василь Ліщинецький — голова УЗО у своєму звіті говорив, зокрема, про відновлення української радіогодини на публічній радіостанції, яка після цілорічної вимушеної перерви знову розпочне щонедільні програми, а керівником їх буде, як попередньо, Степан Зорій. Мгр В. Ліщинецький згадав також про участь у відзначуванні Тижня поневолених народів, який в нашому місті цього року буде очолювати конгресмен Дервінскі.

Голова УЗО особливо похвально відзначив діяльність і заслуги Комітету допомоги новоприбулим еміґрантам з України. Цей Комітет, що діє в рамках УЗО як окрема автономна одиниця очолює відома і заслужена суспільна працівниця Слава Оришкевич. Мгр В. Ліщинецький з жалем подав до відома, що довголітній член УЗО і редактор періодичного бюлетення „Вісті УЗО" Степан Кікта, з причин особистих, не може більше сповняти своїх обов'язків і відходить. В. Ліщинецький подякував йому за віддану і довголітню співпрацю в УЗО і висловив надію, що може все таки знайдеться хтось, що зможе продовжувати його працю над запланованою ним „Історією клівлендської української громади".

У дискусії над звітами взяли участь: д-р Ю. Кульчицький, д-р Микола Грушкевич, В. Мудрак, В. Ліщинецький, д-р С. Воляник і С. Бура.

На голову УЗО вибрано, через аклямацію, мгра Василя Ліщинецького.

Інж. Г. Завадівський, який вже багато років веде календар запланованих імпрез у громаді, звернув увагу на те, щоб організації своєчасно зголошували йому свої імпрези та інформували про вільні дати.

На цьому д-р М. Дейчаківський закрив збори.

Адам Вовк

АНГЛІЙСЬКІ АРХЕОЛОГИ, проводячи розкопки в центральній частині острова Цейльон, знайшли залишки храму, вік якого п'ять століть. Стіни храму були викладені з цегли незвичайної міцности. Дослідження їх складу показало, що для міцности будівельники додавали до цегли мед диких бджіл. Після довгого просушування на сонці „медова" цегла ставала такою міцною, що ще й нині її практично неможливо розбити навіть молотом.

Концерти студентів Малої семінарії з колегії св. Володимира в Роблині

Від 16-го квітня до 25-го червня студенти Малої семінарії колегії св. Володимира перелетіли через міста Канади й ЗСА, мов теплий, приємний „шінук" і своїми концертами розрадували та розважили українських емігрантів усіх ґенерацій. Милі, талановиті юнаки з Роблину, у віці 15-18 років співали, танцювали, жартували, грали на сучасних інструментах, прославляли Бога, величали Музу, виявляли любов до України, демонстрували знання українських традицій. І — все без дівчат!

Колеґія св. Володимира (Мала семінарія) в Роблині — це католицька українська „гай скул", яку заложили і провадять отці Редемптористи вже десятки літ. Головна ціль семінарії — виплекати молодих юнаків у християнському дусі і заохотити їх до священичої професії. Одначе дати студентам академічну освіту, розвинути розуміння і любов до української культури через мистецькі імпрези, музику, сценічну творчість. Колеґія св. Володимира існує з більшими та меншими перервами вже 80 років. У 1898 році бельгійські священики і релігійна конґреґація Отців Редемптористів спільно почали працювати серед нових емігрантів в околицях Брандону (Манітоба), серед яких переважали українці. В процесі співпраці частина Редемптористів перейшла з латинського обряду на греко-католицький і віддала свої услуги виключно українцям.

Виступають „Старі музики" Малої семінарії.

В 1920 р. Отці Редемптористи відчинили при монастері першу українську середню школу в Північній Америці. Ця школа дуже швидко развинулася у важливий освітній центр і здобула таку славу, що в 1921 р. її відвідав навіть Митрополит Шептицький. На жаль, як це буває на еміґрації, брак грошей змушував Отців Редемптористів раз-у-раз школу замикати, аж доки не наплили нові фонди. Фондів потрібно і тепер, тому студенти Малої семінарії приготовили багату, приємну програму і вибралися здобувати при допомозі музи потрібні гроші, щоб далі семінарія могла існувати. Студенти не жалували себе, виконували всі точки з ентузіязмом, щиро, хоч втомлені, може й голодні, бож усі вони ще ростуть, і то як!

В Торонто їхні концерти не тільки мали успіх, але й розбудили всі приспані материнські та батьківські інстинкти старшої публіки, а молодь і дітей заціkавили новими інтерпретаціями танців, пісень, новими й старинними інструментами, семінарією.

Щоб допомогти колеґії св. Володимира втримати Малу семінарію, публіка купувала куховарські книжки, які колеґія видала, картини, образочки, платівки, тасьми з записаними концертами студентів, відзначки з Тисячоліття. Харитативну акцію для колеґії св. Володимира і Малої семінарії інтенсивно підтримала українська кредитова спілка в Торонто, яка навіть спонзорувала студентам туру по стадіоні „Скай Доум".

Інформації про колеґію св. Володимира і Малу семінарію можна дістати від Отців Редемптористів у Роблині. Їх адреса: St. Vladimir's College, Box 789, Roblin, Manitoba, Canada, ROL 1PO.

Спортові окрушки

Зізнає Бен Джансон

В Торонто вкінці прийшла черга на Бена Джансона зізнавати. У світлі свідчень своїх попередників йому фактично не залишилось нічого іншого, як виявити правду, а саме що від 1981 року він заживав стероїди, так, він говорив неправду, твердячи інакше та що він тепер жалує це. При допитах одначе він заграв дурака, твердячи, що не був свідомий неґативних наслідків стероїдів. У гру увійшов адвокат д-ра Астафана, який вимусив від Джаксона рештки удаваної невинности.

В дальшому Джансон заявив, що бажає змагатись у рамках своєї держави, Канади, та доказати що і без стероїдів він є найшвидшою людиною світу. Його зізнання мали посмак нещирости, фарисейства. Мабуть на ньому і закінчаться переслухання комісії Дубіна, що візьметься за їх впорядкування та виготовлення пропозицій канадському урядові.

Натомість у безпосередньому зв'язку із його свідченнями, Атлетичний конґрес, який об'єднує атлетів ЗСА, поробив заходи щоби уневажнити перший світовий рекорд із Риму 1987 року на 9.83 секунди, тому що він був доконаний під впливом стероїдів, а привернути Карлові Луїсові старий рекорд.

„Дніпро" у Філядельфії

Хоч про подію вже була згадка у нашій пресі, у Філядельфія Інквайрері" подано що дружина „Днєпр" із Дніпропетровська відбуде змагання із збірною ЗСА, 25-го серпня о год. 7.30 на стадіоні ім. Френкліна.

Як і у випадках Борзова, Бубки та гокейової дружини із Києва, за телефон та до Майка Дженсена, автора вістки, із спростуванням. — Чи ви є юкі? — Так. Подякував та взяв до відома.

Згідно з досвіду, спортові кореспонденти приймають без застережень такі зауваги і притримуються їх, що сталося навіть всупереч неспортовій поведінці Сергія Бубки у 1986 році.

Сподіємось що з цієї нагоди так УСО „Тризуб", як і представники громади гідно привітають „Дніпро", фудбольного першуна СССР.

Нещасливий випадок

Чи тямите, читачу, незрівняні скоки до води із три- і 10-метрової плятформи у 1984 та 1988 роках подвійного золотомедаліста? Так же отой Ґреґ Луґаніс, леґендарний змагун, це була підкинена та адоптована дитина, що в перших двох роках студій несамовито розпився, а опісля перейшов в історію спорту, як єдиний, що здобув такі осяги.

Надмір алкоголю скерував долю іншого водного стрибуна, суперника Луґінаса, до в'язниці. Це Брус Кімболл, батько якого був тренером у стрибках до води у Мишиґенському університеті. Вісімнадцятилітнім молодцем Брус їхав втом, коли у нього увіґналось інше авто із п'яним водієм. Тяжко пошкоджений Брус перебув трудну операцію, в якій фактично реставрували його обличчя.

Одначе невгнутої волі, заохочений батьком, Брус почав вправляти і у Лос Анджелесі виступав на п'яти Луґанісови, здобувши срібну медаль. Побідити Ґреґа стало ціллю Бруса у Сеулі. Він та батьки перенеслись тимчасово до Фльориди, де Брус вправляв. Було це у липні 1988 року, і Брус після вправ зайшов до бари, а вийшов звідтіля вже п'яним. Із розгону наїхав на юрбу юнаків на сліпій дорозі. Аналіза виявила подвійну дозу алкоголю у крові, Бруса випустили за порукою і він дальше вправляв, але через переживання не закваліфікувався, тоді як Ґреґ загортав золоті медалі.

В січні ц. р. відбулась судова розправа у Фльориді за двох вбитих та чотирьох тяжко поранених юнаків. Бруса, що признався до вини, засудили на 17 літ в'язниці. Яка іронія судьби! Брус вийшов із життям у 1981 році, натомість відібрав те життя двом іншим. Що означає ще і ще раз: горілка та їзда автом — не йдуть в парі.

Барсельона

Барсельона, осідок Олімпійських Ігрищ в 1992 році, друге із найбільших міст Іспанії по населенню, рівночасно це є місто пристань і столиця багатої на промисл провінції Катальонії. У місті старина, середньовічна та модерна архітектура сплелися, де убогість, біднота та занедбаний вигляд центру міста із ще не зовсім загоєними ранами громадянської війни суворо констрактують із Рамблясом, одним із найкращих бульварів світу.

І тут, на взір Лос Анджелесу та Сеулю також створено Барсельонський олімпійський комітет (БОР), головою якого вибрано Міґуеля Абада. Одначе ще перед створенням комітету із добірних людей — як інженерів, архітектів, бизнесменів, мистців тощо, створено Проєктодавчий комітет, який після основних студій запропонував переведення підготовчих робіт у трьох ділянках а саме в центрі міста, в пристані на нових проєктах.

Ото ж згідно з Проєктодавчим комітетом, БОР вже давніше започаткував працю над довготривалими проєктами, а вміжчасі звернули увагу на центр міста із крутими та вузькими вуличками. Тут нескінчена кількість дрібних направ для усунення сумновинних явищ, фарбування, уквітчування а цікаве, вставлення у всіх коршмах (барах) належних туалет. В таких випадках, як то звичайно буває, рівночасно із працею йдуть і надуживання.

Пристань також занедбана, також без модерних споруд, отже побудують модерні споруди для обслуги так вантажних, як і пасажирських кораблів.

Нові проєкти та бюджет

Але найцікавіші пропозиції нових забудувань, що внесуть радикальну зміну у спосіб життя барсельонців. Вони протягаються від пристані аж до летовища, що положені в протилежних частинах міста.

Отже перше — це побудова Олімпійського селища поємністю 15.000 мешканців та деяких суміжних будівель, які останугься для дальшого використання. Друге — це будова всіх потрібних спортових стадіонів і заль, які потрібні для ігрищ.

Друге — це проведення модерних шляхів із пристані до всіх спортових центрів.

Четверте — це побудова наземних шляхів від пристані, до всіх спортових арен, п'яте — це побудова підземної залізниці від пристані до спортових споруд, а шосте — це модернізація удогіднень на летовищі, та будова шляхів до міста. Гай, гай, що й казати — за Франком.

Ґрандіозний задум

Але чи іспанці зможуть виконати його, незалежно від призначення суми на 1,18 біл. долярів на виконання цих робіт? ставиться питання? Бо із їхніх уст зчаста лунає слово „маняна", що зрештою, є вічне завтра. Хіба, що кабальеро, надягнуть сомбреро, закинуть воювати із биками та візьмуться до будови олімпійських споруд. В цьому випадку, щасти їм Боже!

Ф. Лукіянович

У пам'ять...

(Закінчення зі стор. 2)

виходців-еміґрантів із Східніх Земель України та тих, які покінчили свої студії в Українській Господарській Академії в Подебрадах, на Чехо Словаччині. Притягав до праці теж і ветеринарних лікарів, які причинилися чимало до підйому господарки українського села тих часів.

Щороку відбувалися загальні збори „Сільського Господаря", що їх старанно підготовляла заздалегідь дирекція та всі працівники. Пам'ятаю добре, як на одних із таких Зборів промовляла дуже переконливо сенаторка Олена Кисілевська, підкреслюючи, що „жінка тримає три кути хати, а чоловік тільки один", за що присутні нагородили її рясними оплесками. Це була похвала українським жінкам за їхню працю в секціях господинь „Сільського Господаря", та зрештою в Союзі Українок та численних інших господарських і виховних організаціях. Пригадую і цікаві доповіді інших прелеґентів, а всьому надавав порядку й урочистого настрою д-р Євген Храпливий. На зборах у залі Народного Дому (який він теж, між іншими, допомагав визволяти з-під впливів москвофілів) були завжди присутні кореспонденти українських часописів та подавали широкі звіти на сторінках нашої преси. Не менш успішні та цікаві були і станові з'їзди інженерів-аґрономів, які мали завдання піднести їх фахово та усвідомити їх особливу увагу в житті і змаганнях нашої нації.

Залишився в моїх споминах теж образ гарної, щасливої родини Храпливих, коли відвідували д-ра Храпливого в бюрі дружина Євгенія, вчителька гімназії „Рідної Школи", та донечка Леся. Батько гордився нею та радо розказував співпрацівникам про її дитячі успіхи.

Були й гумористичні моменти, як ось одного разу, у відповідь на обіжник до гуртків хліборобського вишколу молоді, в якому доручено прислати їх світлини до журналика „Хліборовська молодь", прийшла з одного села світлина групи статечних ґаздів, десь так 50-их-60-их років. А підпис на світлині був: „Хліборобський Вишкіл Молоді"... В таких ситуаціях сам д-р Храпливий сміявся щиро і ми всі з ним.

Особливо мило згадую ювілей десятиліття директорської праці д-ра Є. Храпливого. Підготували це святкування ми всі, працівники Централі дуже старанно і вийшло воно гарно, зимою 1938 року. Залишилася і спільна світлина, на добрий спомин цього відзначення.

Так багато радісних і сумних хвилин доводилося переживати в спільній громадській праці. Аж прийшла найважча хвилина — вибух Другої світової війни. Нова, большевицька влада зразу розв'язала „Сільського Господаря", як буржуазно-націоналістичну установу, а д-р Храпливий тільки чудом спасся від арешту, виїздом на еміґрацію, дослівно при останній аж можливості, бо вже розпочалося було цькування на нього, і то аж у московському офіціозі „Ізвєстія".

Оцих кілька слів, із того, що записане навіки в моїй пам'яті, складаю квітами на могилу в Ерлянґені, Німеччині, на вічну добру пам'ять українському вченому, директорові Централі товариства „Сільський Господар" у Львові, професорові Євгенові Храпливому, у його 90-ті уродини та 40-ліття його смерти.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО ОБАХ, член УНС Відд. 420-го в Белфілд, Н.Д., помер 25-го травня 1989 року на 90-му році життя. Нар. 1899 року в Боришківцях, Зах. Україна. Залишив у смутку 2-ох синів, дві дочки, 10 внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся в понеділок 29-го травня 1989 року в Белфілд, Північна Дакота.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ОКСАНА БОРЕЦЬКА, член УНС Відд. 345-го ім. Б. Хмельницького в Міннеаполісі, Мінн померла 16-го червня 1989 року на 89-му році життя. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку дві дочки Таню та Зеню та родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Кайдлі Лайт Форест Лови в Ґлендейл, Каліф.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Каркоць, секр.

АНІТА КВЯТКОВСЬКА, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н. Дж., померла 24-го червня 1989 року на 73-му році життя. Нар. 24-го січня 1916 року в Перт Амбою, Н.Дж. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку дочку Шарлотту Рінальді з родиною.

Вічна Їй Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.